

W kierunku Zachodu – droga Polski do NATO i Unii Europejskiej

Rozpoczęta w 1989 r. transformacja otworzyła Polsce możliwość poszukiwania nowych dróg poprawy standardu życia w kraju i zbliżania się do krajów Zachodu. Decyzjami w sferze polityki międzynarodowej, które skutkowały realnym pozytywnym wpływem na jakość życia mieszkańców Polski, było wstąpienie do Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) oraz Unii Europejskiej.

W 1999 r. Polska weszła do NATO – międzynarodowego sojuszu wojskowego łączącego wiele krajów Zachodu, który zobowiązuje jego członków (a wśród nich także USA) do obrony innych członków w przypadku agresji zewnętrznej. Warto podkreślić, że w przeciwieństwie do obecności w stworzonym w kontrze do NATO Układzie Warszawskim, do udziału w którym Polska była zmuszona z powodu zależności od ZSRR, do NATO wstąpiliśmy dobrowolnie, w wyniku prowadzonych skutecznie w latach 90. negocjacji.

Członkostwo w NATO zwiększa poczucie bezpieczeństwa mieszkańców naszego kraju, w przypadku, gdyby zagrażał nam atak ze strony innego państwa. To ważne, zwłaszcza biorąc pod uwagę burzliwą historię Polski i jej położenie na mapie Europy. Ponadto, NATO nie sprowadza się jedynie do zobowiązania sojuszników do wzajemnej obrony, lecz opiera się na współpracy na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa, czego przykładem są coroczne wspólne ćwiczeniowe manewry żołnierzy z państw NATO czy wymiana wiedzy. Państwa członkowskie NATO mają obowiązek przeznaczать pieniądze na unowocześnianie swojego sprzętu wojskowego, aby nie zmalała odstraszająca moc sojuszu.

Przynależność do NATO może być też dodatkową zachętą dla przedsiębiorstw, które zastanawiają się nad podjęciem inwestycji w danym kraju – a zatem dzięki członkostwu danego kraju w NATO może tam powstać więcej miejsc pracy. Firma, która zamierza zainwestować w danym kraju dużą kwotę pieniędzy, czuje się pewniej, jeżeli wie, że w wyniku gwarancji uzyskanych w ramach sojuszu militarnego kraj ten ma mniejsze ryzyko ucierpienia w wyniku niestabilnej sytuacji geopolitycznej. W przypadku Polski wzrost pewności inwestorów był widoczny od razu: [według danych OECD cytowanych przez Economic Policy Research Center](#) w 2000 r., czyli rok po przystąpieniu do NATO, roczna wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych zwiększyła się z 7,5 mld USD do 10 mld USD.

Jeszcze większe znaczenie dla codziennego życia miało przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 r., o co starania polskie władze rozpoczęły już w 1990 r. wraz z Węgrami i Czechosłowacją. Członkostwo w UE i strefie Schengen umożliwiło Polakom przekraczanie granic europejskich państw bez kontroli paszportowej. Przykładowo, w latach 90. turyści chcący przejść przez granicę ze Słowacją w górach Pieninach musieli niejednokrotnie czekać w kolejce, aby pokazać paszport, a nawet czekać na szczegółowe sprawdzenie paszportu przez strażnika. Teraz budki, w których urzędowali strażnicy, już nie istnieją, a polski turysta w trakcie swojego spaceru widzi tylko napis „Witamy na Słowacji” (a gość ze Słowacji – „Witamy w Polsce”).

Obecność Polski w UE ułatwiła także wyjazdy polskiej młodzieży na europejskie uczelnie, przede wszystkim w ramach unijnego programu Erasmus. Unia Europejska to także napływ funduszy europejskich, które współfinansowały wiele inwestycji w Polsce. Choć nie wszystkie z tych inwestycji były uzasadnione, a ich rola bywa czasami przeceniana, to przecież UE to nie tylko transfery pieniężne. Unia opiera się przede wszystkim na fundamentach wolnorynkowych: swobodnym przepływie pracowników, kapitału, towarów oraz usług. Dlatego w wyniku wejścia do UE polscy obywatele zyskali dostęp do wewnątrzunijnego rynku. Według Eurostatu w latach 2002-2016 wartość eksportu polskich towarów do innych krajów UE rosła [w tempie 10 proc. rocznie](#), co stanowiło jeden z najwyższych wyników w Unii. Niewątpliwie produkty polskich firm zyskały w ten sposób większą popularność w Unii, a polskie firmy i pracownicy wzbogacili się, przyczyniając się do ekonomicznego doganiania krajów Europy Zachodniej.

W wyniku dostępu do wspólnego rynku Polacy mogą teraz wyjeżdżać do pracy do innych krajów UE bez konieczności ubiegania się – z możliwością odmowy ze strony urzędów – o dokumenty, takie jak wiza czy pozwolenie na pobyt i pracę. Możliwość łatwego podjęcia pracy za granicą, a tym samym skorzystania z przewag ekonomicznych innego kraju Wspólnoty (jak np. wyższe płace, mniejsze obciążenia podatkowo-biurokratyczne), stanowi istotny czynnik ułatwiający Polakom z bogacenie się, a doświadczenie standardów pracy w innych krajach mogą również pomóc w szybszym doganianiu Zachodu przez Polskę. Warto również podkreślić, że droga do Unii Europejskiej wymagała wielu zmian instytucjonalnych, które pozwoliły na zwiększanie konkurencji, ograniczenie roli państwowych monopolii czy poprawę jakości działania instytucji publicznych.

Sukcesy Polski w kontekście jej drogi do Zachodu dobrze podsumowują [słowa](#) badaczy z University of Kent – Carmen Raluca Stoian i Roger Vickerman: „Polskie bardzo aktywne podejście do członkostwa w UE [i NATO], jak również postrzeganie Polski jako tej, która będzie jednym z pierwszych nowych krajów dołączających do UE [i NATO], zaowocowało wysokim poziomem międzynarodowego [pozytywnego] zainteresowania Polską, mimo doświadczenia przez nią epizodów wewnętrznej politycznej i ekonomicznej niestabilności. W efekcie w Polsce wzrósł poziom bezpośrednich inwestycji zagranicznych, zostały przyspieszone reformy ekonomiczne, a Polska weszła do Unii Europejskiej już w 2004 roku”. Słowa te można odnieść także do wstąpienia Polski do NATO. Dzięki transformacji z 1989 r. Polska mogła włączyć się do międzynarodowej współpracy świata zachodniego, która przez dekady była niemożliwa ze względu na przymusowe uzależnienie Polski od ZSRR.